

ΜΑΘΗΜΑ 7^ο (σελ. 33-35)

4.4 ΑΛΛΑΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ (σελ. 33)

- ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕ την κοινωνική μεταβολή (δηλ. τη μεταβολή στην οργάνωση της κοινωνίας)

ΘΕΣΜΟΙ	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΗΚΑΝ
εκπαιδευτικοί	Ανοιχτό πανεπιστήμιο
οικογενειακοί	Συναινετικό διαζύγιο
οικονομικοί	Μερική απασχόληση
πολιτικοί	Προεδρευόμενη δημοκρατία

- ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΘΕΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αλλαγή θεσμών ⇒ Αλλαγή κοινωνικών θέσεων ⇒ Αλλαγή εξουσίας ατόμων ⇒ Αλλαγή κοινωνικών ρόλων ⇒ Αλλαγή κοινωνικών κανόνων

Παράδειγμα:

Ισοτιμία συζύγων ⇒ Αλλαγή θέσης γυναίκας ⇒ Αλλαγή εξουσίας γυναίκας ⇒ Ρόλος γυναίκας ως εργαζόμενη ⇒ Αλλαγές στο οικογενειακό δίκαιο

- ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΘΕΣΜΩΝ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

Οι αλλαγές σε έναν θεσμό επηρεάζουν και άλλους θεσμούς.

Παράδειγμα:

Αλλαγή θεσμού οικογένειας με τη μητέρα ως εργαζόμενη ⇒ Επιφέρει αλλαγές και στον εκπαιδευτικό θεσμό (π.χ. ολοήμερο σχολείο).

- ΑΛΛΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΘΕΣΜΩΝ (ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝ. ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ)

Όταν δεν ικανοποιούν τις ανάγκες για τις οποίες δημιουργήθηκαν

Παράδειγμα:

Θεσμός: Πανελλαδικές εξετάσεις

Αιτία αλλαγής: Μη ικανοποιητικές γνώσεις μαθητών για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

- ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΘΕΣΜΩΝ

Όταν έρχονται σε αντίθεση με κοινωνικές αξίες

Παράδειγμα:

Θεσμός που καταργήθηκε: προίκα

Αιτία κατάργησης: αντίθεση με κοινωνική αξία ισότητας

4.4 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (σελ. 34-35)

- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΘΕΣΜΟΥ: α) δημιουργία οικογένειας β) ανατροφή παιδιών γ) ένταξη στην κοινωνική ζωή

- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΜΟΥ: με γάμο (είδη: πολιτικός - θρησκευτικός)

Ο θεσμός του γάμου προσδιορίζεται από: α) νόμο β) θρησκεία γ) θρησκευτικές παραδόσεις

- ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

α) περιβάλλον β) παράδοση γ) οικονομία δ) κοινωνία

- ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

α) Πατριαρχική. Συναντάται σε κοινωνίες παλαιότερες.

Χαρακτηριστικά: ο άντρας αρχηγός της οικογένειας

β) Εκτεταμένη. Συναντάται σε κοινωνίες παλαιότερες και σύγχρονες

Χαρακτηριστικά: περιλαμβάνει μικρότερες οικογένειες ενωμένες (από τα αδέρφια της οικογένειας) / Η εργασία γίνεται σε μορφή οικογενειακής επιχείρησης / έντονη παρουσία και ρόλος ηλικιωμένων μελών

γ) Πυρηνική. Συναντάται σε κοινωνίες σύγχρονες.

Χαρακτηριστικά: αποτελείται μόνο από τον πυρήνα της οικογένειας (γονείς και παιδιά) / Η εργασία είναι αυτόνομη για το κάθε μέλος / Δεν υπάρχει έντονη παρουσία και ρόλος ηλικιωμένων μελών

δ) Μονογονεϊκή. Συναντάται σε κοινωνίες σύγχρονες

Χαρακτηριστικά: ένας γονέας (λόγω διαζυγίου / χηρείας / προσωπικής επιλογής)

- ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Λόγοι: α) υψηλό κόστος ανατροφής παιδιών

β) επαγγελματική καριέρα συζύγων γ) καλλιέργεια προτύπου ολιγομελούς οικογένειας από ΜΜΕ

Κίνδυνοι: α) μετατροπή κοινωνίας σε κοινωνία γερόντων

β) κίνδυνος αφανισμού εθνικής οντότητας (π.χ. Κοσσυφοπέδιο)